

Hélène Devos als Nina in De meeuw

‘Nina en ik lijken erg op elkaar’

“Nina en ik, die twee lijken erg op elkaar”, zegt Hélène Devos, titelrolvertolkster in De meeuw van Anton Tsjechov.

Tsjechoviaans. De Rus Anton Tsjechov was de eerste die in een, zeker voor de tijd rond 1880, onnavolgbare en revolutionaire, stijl wist op te schrijven hoe een zinderende maar sublieme verveling kan leiden tot broeierige woordenwisselingen die bol staan van decadent verliefdheidsgebazel. Zelf noemde hij De meeuw ‘een komedie’. En zo moet het autobiografisch getinte, uit 1896 daterende werk dat is bevolkt door gemankeerde en would-be-kunstenaars, daadwerkelijk gespeeld worden, evenals andere stukken van zijn hand. Al ligt er aan al die werken in de eerste plaats een geweldig gevoel van onbehaaglijke misnoedigheid ten grondslag.

Nina, de zeventienjarige plattelandschone, voelt zich, nee, is een meeuw. “Een symbool”, zegt Hélène Devos, “voor natuur, vrijheid en schoonheid –

Door Eric Korsten

maar ook voor kwetsbaarheid: een meeuw kan immers ‘zomaar’ uit de lucht geschoten worden”. De setting: Nina wil niets liever dan aan het toneel. Haar aanbieder, Konstantin (Eelco Smits), alias Kostja, heeft de ambitie een vooraanstaand toneelschrijver te worden. Zijn moeder Irina Arkadina (Chris Nietvelt) is een gevierd actrice. Logisch dat Nina deze familie van een naburig landgoed opzoekt. “Ikzelf denk dat Nina’s eerste wens is om te ontsnappen aan haar ouders”, werpt Devos op, “want Nina heeft er eigen-

lijk geen idee van hoe het theaterleven in elkaar steekt, heeft er geen idee van hoe relaties werken en begrijpt evenmin hoe haar verhouding tot Kostja werkelijk is”. Als na een totaal mislukt avondlijk optreden in huize Arkadina, gelegen aan een idyllisch meer – waar Nina een tekst van Kostja ten beste geeft – en ze daarna wordt voorgesteld aan de minnaar van Arkadina, de beroemde schrijver Trigorin (Hans Kesting), is het van haar kant liefde op het eerste gezicht. Met de ambitie maar vooral zichzelf voorhoudend een volleerd actrice te willen worden, volgt ze hem heimelijk op zijn herfstige terugkeer richting Moskou. Uiteindelijk loopt het allemaal natuurlijk heel fout af, met haarzelf, en meer nog met Kostja.

“Nina en ik, die twee lijken erg op elkaar”, erkent Devos. “Allebei willen we graag aan het toneel, zijn redelijk naïef van karakter, en hebben angst voor volwassenen. Ook ikzelf ben jong (24), en laat me wel meeslepen door mensen met talent: zo was en is Hans Kesting voor mij een heerlijke steun en toeverlaat in deze echte eerste hoofdrol voor mij bij een groot gezelschap. Daarbij: ik kom van Kortrijk, het Vlaamse platteland dus. Ik ging na mijn acteeropleiding bij Dora van der Groen in Antwerpen al snel naar Toneelgroep Amsterdam en opeens was ik geen student meer. Dat is niet zo gemakkelijk als je denkt. Gelukkig ben ik er goed opgevangen, onder meer door Halina Reijn, die me altijd van goede tips voorziet en mij op weg helpt”.

Toeverlaat

Voor de precieze invulling van haar rol is ze met de beroemde Berlijnse regisseur Thomas Ostermeier discussies niet uit de weg gegaan. “Volgens hem is De meeuw een stuk over generatieconflicten en is Kostja mijn grote liefde. Voor mijzelf geldt die analyse niet aldoor, maar probeer ik de piketpaaltjes die Ostermeier heeft geslagen, binnen bereik te houden, al is dat nu en dan via mijn eigen weg”, zegt de Vlaamse actrice. Met Toneelgroep Amsterdam (TA) speelde ze twee weken geleden in Sint Petersburg ‘De Russen!’ Met het collectief las ze een verklaring voor, waarin aandacht gevraagd werd voor de rechten van journalisten en homoseksuelen. “Hopelijk worden we straks, want we zijn binnenkort opnieuw met TA in Moskou, niet opgepakt”.

De meeuw door Toneelgroep Amsterdam is op maandag 21 en dinsdag 22 oktober te zien in de Koninklijke Schouwburg. Meer informatie op www.ks.nl en www.toneelgroepamsterdam.nl. Telefonisch reserveren: 0900-3456789.

Strijkwartetten met eigen karakter

De werkelijkheid volgens van t

'Hopelijk worden we straks in Moskou niet opgepakt'. ▶ Foto: Jan Versweyveld